

Verkennend natuuronderzoek Anklaarseweg Apeldoorn

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en gebieden

---

Datum: 31-10-2011
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: DT/2011/010.04
Versie: C1

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor het terrein van de voormalige betonfabriek aan de Anklaarseweg in Apeldoorn bestaan herontwikkelingsplannen. Het voornemen is om op het perceel een nieuwbouw te realiseren. Dit betreft een ruimtelijk ontwikkeling die getoetst dient te worden aan de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de natuurwaarden van het plangebied en de consequenties van de geplande ingreep te kunnen inschatten. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen of de geplande ontwikkelingen in het plangebied kunnen leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld of voor de ontwikkelingen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist is en of in het kader van de bestemmingsplanfase een dergelijke ontheffing of vergunning verleenbaar wordt geacht.

Figuur 1.2: Foto plangebied.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van LNV gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Projecten, plannen of handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn op grond van artikel 19d Nb-wet verboden. Ook projecten, plannen of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten – of in uitzonderingsgevallen de minister van EL&I – kunnen een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning wordt pas afgegeven nadat een zogenaamde 'habitat-toets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habi-

tats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffwet) voorziet sinds 1 april 2004 in bescherming van inheemse soorten planten en dieren. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens art. 2 van de Ffwet de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

Voor de bij wet aangewezen soorten moeten activiteiten, ruimtelijke ingrepen en ruimtelijk gebruik worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de wet. Beschermde planten mogen niet worden geplukt of beschadigd (art. 8), beschermde dieren mogen niet worden gedood, verwond, gevangen, of verontrust (art. 9 en 10) en voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd of verstoord (art. 11). Bovendien is het niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben (art. 13). Wanneer als gevolg van activiteiten de effecten op beschermde soorten zodanig zijn dat daarmee deze bepalingen overtreden worden, dan dient daarvoor in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd te worden.

In de Flora- en faunawet worden beschermde soorten ingedeeld in drie verschillende beschermingsniveaus:

Algemeen beschermde soorten

Voor algemeen beschermde soorten (soort van tabel 1 AMvB Ffwet) geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij activiteiten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of beheer, mits de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Bij andere activiteiten moet wel een ontheffing worden aangevraagd. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de algemene zorgplicht. Er zal altijd gezocht moeten worden naar manieren om de negatieve effecten te minimaliseren.

Zwaarder beschermde soorten

Voor de iets zwaarder beschermde soorten (soort van tabel 2 AMvB Ffwet) is voor ruimtelijke ingrepen wel een ontheffing vereist, tenzij er gewerkt wordt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode biedt organisaties de mogelijkheid om bepaalde beheersmaatregelen of ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren zonder telkens daarvoor een (afzonderlijke) ontheffing te moeten aanvragen. In dat geval geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Het toetsingscriterium voor ontheffingverlening van tabel 2-soorten is het criterium van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Die mag niet in het geding komen.

Strikt beschermde soorten

De derde categorie zijn de strikt beschermde soorten (soort van tabel 3 AMvB Ffwet). Ten aanzien van deze beschermde soorten geldt dat altijd een ontheffing van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd. De ontheffing wordt alleen verleend indien uit onderzoek blijkt dat er een bij wet genoemde dwingende reden aan het plan ten grondslag ligt, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Vogels

Vogels vormen een aparte categorie. Voor broedende vogels zijn er vrijwel geen ontheffingsmogelijkheden. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode, daarom geldt in ieder geval dat in de buurt waar vogels broeden geen werkzaamheden mogen plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van half maart tot begin augustus). Door het ministerie van EL&I is een lijst opgesteld met vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Voor deze

soorten geldt dat ze ook buiten het broedseizoen niet mogen worden verstoord of hun vaste rust- en verblijf mag worden aangetast.

2.3 Beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Het Structuurschema is inmiddels vervangen door de Nota Ruimte.

Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 Bureaustudie

3.1.1 *Werkwijze*

Op basis van bestaande inventarisatiegegevens is een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en/of soorten in (de omgeving van) het plangebied. Hiervoor zijn o.a. verspreidingsatlassen gebruikt en digitale media als www.waarneming.nl. Aan de hand van deze bureaustudie kan een inschatting gemaakt worden van welke beschermde gebieden en/of soorten er mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

3.1.2 *Natuurbeschermingswetgebieden*

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. Het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied is het Natura 2000-gebied Veluwe op ca. 1.200m afstand van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied, de beperkte effectafstand van de ingreep en de ligging van het stadsdeel Apeldoorn-Noord tussen het plangebied en de Veluwe, kunnen (significant) negatieve effecten op natuurlijke habitats en/of soorten waarvoor natuurbeschermingswetgebieden zijn aangewezen op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Figuur 3.1.2: Overzicht begrenzing Natura 2000-gebied Veluwe (geel gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: www.minlnv.nl.

3.1.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op ca. 1.200m afstand van het plangebied. Aangezien het plangebied buiten de EHS ligt en gelet op de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.

Figuur 3.1.3: Overzicht begrenzing EHS (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: www.minlnv.nl.

3.1.4 Beschermden soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten in het plangebied. In de bredere omgeving komen bijzondere soorten als groene specht, eekhoorn en verschillende soorten vleermuizen voor (www.waarneming.nl). Volgens verspreidingsgegevens van

RAVON (www.ravon.nl) komen in de omgeving van Apeldoorn tevens de reptielensoorten ringslang, hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis en de amfibiesoorten Alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad voor.

3.2 Verkennend veldbezoek

3.2.1 *Werkwijze*

Op vrijdag 28 oktober 2011 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van expert judgement is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten beoordeeld welke beschermde soorten er potentieel in het plangebied voorkomen. Het veldonderzoek heeft derhalve een duidelijk verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

Figuur 3.2.1: Foto plangebied.

3.2.2 *Flora*

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen in het plangebied. Deze zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikte habitat voor beschermde plantensoorten. Het plangebied betreft een braakliggend terrein in het stedelijk gebied van Apeldoorn (zie figuur 3.2.1). Op het terrein zijn niet-beschermde soorten als teunisbloem, gele ganzenbloem en hazenpootje aangetroffen.

3.2.3 *Vogels*

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek de vogelsoorten kauw, ekster, koolmees, houtduif en merel waargenomen. In het plangebied zelf zijn geen gebouwen, bomen en struweel aanwezig waarin vogels zouden kunnen broeden. Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten (o.a. roofvogels, uilen, zwaluwen) zijn derhalve niet in het plangebied aanwezig. Alleen langs de rand van het plangebied, langs het kanaal, is wat ruigte aanwezig met enkele opgeschoten wilgen. Hier kunnen algemeen voorkomende zangvogelsoorten broeden.

3.2.4 *Zoogdieren*

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen zoogdieren in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen specifiek biotoop voor strikt beschermde zoogdiersoorten als das, boommarter of eekhoorn. Het plangebied betreft een braakliggend, zandig terrein

in het stedelijk gebied van Apeldoorn. In het plangebied staan geen bomen. Algemeen voorkomende zoogdiersoorten als huisspitsmuis en egel zouden het plangebied als leefgebied kunnen gebruiken. Dit zijn algemeen beschermde soorten (tabel 1 AMvB Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

Vleermuizen

Het plangebied bevat geen mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. In het plangebied staan geen gebouwen of bomen die als vaste rust- en verblijfplaats zouden kunnen dienen. Verder bevat het plangebied ook vrijwel geen struweel, ruigtes of oppervlaktewater dat kan dienen als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied maakt derhalve geen onderdeel uit van de functionele leefomgeving van vleermuizen. Vleermuizen foerageren naar verwachting wel boven het naastgelegen kanaal. In het seizoen dat vleermuizen actief zijn (april t/m november) dient lichtuitstraling op het kanaal tussen zonsondergang en zonsopkomst derhalve zo veel mogelijk voorkomen te worden.

3.2.5 Reptielen, amfibieën en vissen

In de omgeving van Apeldoorn (op de Veluwe) komen verschillende strikt beschermde reptielen- en amfibieënsoorten voor. Het plangebied zelf bevat potentieel geschikt biotoop voor beschermde soorten reptielen en amfibieën. Het betreft een braakliggend, zandig terrein waar soorten als rugstreepad en zandhagedis voor zouden kunnen komen. Tijdens het verkennend veldbezoek zijn echter geen sporen van deze soorten aangetroffen. Het plangebied ligt midden in het stedelijk gebied van Apeldoorn en grenst derhalve niet direct aan bekende leefgebieden van de rugstreepad (A1 ter hoogte van Beekbergen) en de zandhagedis (Veluwe). De aanwezigheid van strikt beschermde soorten reptielen en amfibieën in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan de aanwezigheid van beschermde vissoorten op voorhand worden uitgesloten.

3.2.6 Ongewervelden

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

4 CONCLUSIES

4.1 Natuurbeschermingswet

De ingreep leidt niet tot (significant) negatieve effecten op gebieden die zijn beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet. Nader onderzoek in de vorm van een verslechteringsstoets of een passende beoordeling is derhalve niet noodzakelijk en het aanvragen van een Natuurbeschermingswetvergunning niet aan de orde. De Natuurbeschermingswet staat niet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur

De ingreep leidt niet tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Het doorlopen van een “Nee, tenzij-toets” is derhalve niet noodzakelijk. Het beleid ten aanzien van de EHS staat niet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg.

4.3 Beschermde soorten

De ingreep leidt niet tot het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet wanneer wordt gewerkt buiten het broedseizoen van vogels. Hoewel in het plangebied zelf geen geschikt broedgebied voor vogels aanwezig is, kunnen vogels wel langs de grenzen van het plangebied in ruigtes en langs het kanaal broeden.

Verder zijn alleen enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als huisspitsmuis en egel in het plangebied te verwachten. Het betreft algemeen beschermde soorten (tabel 1 AMvB Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

Aanvullend veldonderzoek naar beschermde soorten is derhalve niet noodzakelijk en het aanvragen van een Flora- en faunawetontheffing niet aan de orde. De Flora- en faunawet staat niet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg.